

MINISTERSTWO GOSPODARKI

Departament Energetyki

**ZAŁOŻENIA DO USTAWY
O EFEKTYWNOŚCI ENERGETYCZNEJ**

Warszawa, lipiec 2007

I. CELE USTAWY.

1. Stworzenie ram prawnych systemu działań na rzecz poprawy efektywności energetycznej gospodarki, obejmujących system wsparcia, prowadzących do uzyskania wymiernych oszczędności energii¹⁾. Działania będą się koncentrować w następujących obszarach:
  - a) zmniejszenia zużycia energii,
  - b) podwyższenia sprawności wytwarzania energii,
  - c) ograniczenia strat energii w przesyłce i dystrybucji.
2. Wdrożenie postanowień dyrektywy 2006/32/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 kwietnia 2006 r. w sprawie efektywności końcowego wykorzystania energii i usług energetycznych oraz uchylającej dyrektywę Rady 93/76/EWG, a zwłaszcza osiągnięcie oszczędności zużycia energii na poziomie co najmniej 9 % do końca 2016 r.
3. Realizacja założonego na szczycie Unii Europejskiej w marcu 2007 r., 20 % celu obniżenia zużycia energii w UE do 2020 r.
4. Ustanowione ramy prawne obejmą następujące obszary:
  - a) określenie podmiotów objętych regulacją,
  - b) krajowe cele w zakresie oszczędności energii,
  - c) obliczanie oszczędności energii,
  - d) wzorcową rolę sektora publicznego,
  - e) obowiązki dostawców energii,
  - f) obowiązki dostawców urządzeń zużywających energię,
  - g) system białych certyfikatów,
  - h) system dobrowolnych zobowiązań,
  - i) system nadzoru i monitorowania,
  - j) krajowe plany działania na rzecz efektywności energetycznej.

---

¹⁾ Energia - wszystkie formy energii dostępnej w obrocie, w tym w formie energii elektrycznej, paliw gazowych, paliw stosowanych do wytwarzania ciepła i chłodu, węgla kamiennego i brunatnego, paliw ciekłych i biopaliw ciekłych, a także biomasy (zgodnie z art. 3 lit. a dyrektywy 2006/32/WE).

II. PODMIOTY OBJĘTE REGULACJĄ.

1. Podmioty zajmujące się wytwarzaniem energii elektrycznej lub ciepła.
2. Podmioty zajmujące się przesyłem energii - podmioty zajmujące się transportem energii w celu jej dostarczenia do odbiorców końcowych lub sieci dystrybucyjnych, które dostarczają ją odbiorcom końcowym.
3. Podmioty zajmujące się dystrybucją energii - podmioty zajmujące się:
  - a) transportem paliw gazowych oraz energii elektrycznej sieciami dystrybucyjnymi w celu ich dostarczenia odbiorcom,
  - b) rozdziałem ciepła do odbiorców przyłączonych do sieci ciepłowniczej.
4. Podmioty zajmujące się sprzedażą energii odbiorcom końcowym.
5. Producenci, importerzy oraz podmioty zajmujące się sprzedażą urządzeń zużywających energię.
6. Osoby fizyczne lub prawne, dokonujące zakupu energii do własnego użytku, będące beneficjentami działań podejmowanych na rzecz zmniejszenia zużycia energii (tzw. odbiorcy końcowi), w tym:
  - a) jednostki sektora publicznego (jednostki administracji rządowej, jednostki samorządu terytorialnego, szkoły, szpitale itp.),
  - b) siły zbrojne wyłącznie w zakresie, w którym stosowanie ustawy nie wchodzi w konflikt z naturą i podstawowym celem działalności sił zbrojnych oraz z wyłączeniem sprzętu używanego wyłącznie w celach wojskowych.

III. KRAJOWE CELE W ZAKRESIE OSZCZĘDNOŚCI ENERGII.

1. Ustawa upoważni Radę Ministrów do określania, w drodze rozporządzenia, krajowych celów w zakresie oszczędności energii, których osiągnięciu służy realizacja ustawy. Cele te zostaną określone zarówno w jednostce względnej (%) jak i bezwzględnej (np. GWh).

2. Krajowy cel w zakresie oszczędności energii, przewidziany do osiągnięcia w 2016 r.:
  - a) będzie obliczony zgodnie z metodologią określoną w załączniku 1 do dyrektywy 2006/32/WE na podstawie danych statystycznych,
  - b) wyniesie 9 % średniego rocznego końcowego zużycia energii, przy czym uśrednienie obejmie lata 2001-2005 i nie będzie obejmowało zużycia energii przez podmioty należące do kategorii wymienionych w załączniku 1 do dyrektywy 2003/87/WE *ustanawiającej system handlu przydziałami emisji gazów cieplarnianych we Wspólnocie oraz zmieniającej dyrektywę Rady 96/61/WE*,
  - c) będzie wynikiem kumulowanych rocznych oszczędności energii osiągniętych w latach 2008-2016.

Określony zostanie również tzw. pośredni krajowy cel w zakresie oszczędności energii, przewidziany do osiągnięcia w 2010 r., który będzie miał charakter orientacyjny i przedstawiał ścieżkę dochodzenia do osiągnięcia celu przewidzianego na 2016 r., umożliwiając ocenę postępu w jego realizacji.

3. Krajowy cel w zakresie oszczędności energii, przewidziany do osiągnięcia w 2020 r., stanowić będzie odzwierciedlenie, założonego na szczycie Unii Europejskiej w marcu 2007 r., 20 % celu obniżenia zużycia energii w UE do 2020 r.

IV. OBLICZANIE OSZCZĘDNOŚCI ENERGII.

1. Minister właściwy do spraw gospodarki we współpracy z Prezesem Głównego Urzędu Statystycznego, określi w drodze rozporządzenia metodologię obliczania ilości zaoszczędzonej energii dla oceny osiąganego postępu w tym zakresie.
2. Dla obliczania ilości zaoszczędzonej energii będzie miał zastosowanie model obliczeniowy łączący metodę typu *top-down*²⁾ oraz *bottom-up*,³⁾ jak to wskazano w

---

²⁾ Metoda obliczeniowa typu *top-down* oznacza, że ilość zaoszczędzonej energii jest obliczana z wykorzystaniem krajowych lub zagregowanych sektorowych poziomów oszczędności energii jako punktu wyjściowego. Dane roczne koryguje się, uwzględniając wpływ czynników zewnętrznych, takich jak stopniodni, zmiany strukturalne, asortyment produktu itp. (zgodnie z Załącznikiem IV do dyrektywy 2006/32/WE).

³⁾ Metoda obliczeniowa *bottom-up* oznacza, że oszczędności energii uzyskane dzięki zastosowaniu określonego środka poprawy efektywności energetycznej są mierzone w wartościach bezwzględnych (kWh, J lub kgoe) i sumowane z oszczędnościami uzyskanymi dzięki innym środkom poprawy efektywności energetycznej, z

załączniku 4 do dyrektywy 2006/32/WE. Model ten będzie opierał się na zharmonizowanym modelu obliczeniowym opracowanym przez Komisję Europejską przed dniem 1 stycznia 2008 r.

3. Bazując na metodologii określonej w rozporządzeniu ministra właściwego do spraw gospodarki, Prezes Głównego Urzędu Statystycznego będzie corocznie obliczać i szczegółowo informować *organ nadzorujący i monitorujący* o oszczędnościach energii osiągniętych w roku minionym.

O ile to konieczne zostanie rozbudowany system pozyskiwania danych statystycznych, w szczególności poprzez rozszerzenie zakresu przedmiotowego i podmiotowego badań prowadzonych w ramach programu badań statystycznych statystyki publicznej.

V. WZORCOWA ROLA SEKTORA PUBLICZNEGO.

1. Jednostki sektora publicznego, w tym jednostki administracji rządowej i samorządu terytorialnego, szkoły, szpitale itp. będą pełnić wzorcową rolę w zakresie oszczędnego gospodarowania energią, a o podejmowanych działaniach i osiągniętych efektach będą informować społeczeństwo.
2. Uwypuklona zostanie rola przedsięwzięć racjonalizujących użytkowanie ciepła, energii elektrycznej i paliw gazowych w opracowywanych przez wójtów (burmistrzów, prezydentów miast) projektach założeń do planów zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe, o których mowa w ustawie z dnia 10 kwietnia 1997 r. - *Prawo energetyczne*. W szczególności rozważone zostanie wprowadzenie obowiązku opracowywania i wdrażania lokalnych planów działań na rzecz efektywności energetycznej na szczeblu gminy.
3. Centralne i terenowe organy administracji rządowej i samorządu terytorialnego zostaną zobowiązane do oszacowania ilości energii zużywanej przez nie w ciągu roku oraz do uzyskania oszczędności w tym zakresie na poziomie nie mniejszym niż krajowe cele w zakresie oszczędności energii. Podejmowane działania oraz osiągnięte rezultaty będą

---

zachowaniem nienaliczania podwójnego oszczędności energii wynikających z kombinacji środków poprawy efektywności energetycznej (zgodnie z Załącznikiem IV do dyrektywy 2006/32/WE).

---

przedmiotem sprawozdań składanych *organowi nadzorującemu i monitorującemu*, który będzie nadzorował wypełnianie obowiązku.

4. Rada Ministrów określi w drodze rozporządzenia katalog działań, do podejmowania których zostanie zobowiązana administracja rządowa, w ramach pełnienia przez nią wzorcowej roli w zakresie oszczędnego gospodarowania energią oraz realizacji krajowych celów w zakresie oszczędności energii. Przykładowo katalog ten może obejmować następujące działania:
  - stosowanie audytów energetycznych i wdrażanie wynikających z nich efektywnych kosztowo zaleceń,
  - nabywanie lub wynajmowanie efektywnych energetycznie budynków lub ich części,
  - wyposażanie posiadanych lub wynajmowanych budynków w urządzenia efektywne energetycznie,
  - informowanie społeczeństwa o osiągniętych efektach w zakresie oszczędności energii za pośrednictwem mediów, stron internetowych, tablic informacyjnych (w tym multimedialnych) itp.

5. Zostanie wskazany organ administracji rządowej odpowiedzialny za:
  - nadzorowanie oraz ocenę wypełniania przez administrację rządową wzorcowej roli w zakresie oszczędnego gospodarowania energią, który za pośrednictwem - przykładowo - mediów, stron internetowych i tablic informacyjnych, będzie informował społeczeństwo o zbiorczych wynikach podejmowanych działań,
  - wymianę najlepszych praktyk w powyższym zakresie pomiędzy jednostkami sektora publicznego.

6. W przepisach o zamówieniach publicznych zostaną wprowadzone regulacje dotyczące zakupów urządzeń o najwyższej uzasadnionej ekonomicznie klasie efektywności energetycznej oraz uwzględniania w realizowanych inwestycjach kryterium maksymalnej efektywności energetycznej przy założonym poziomie kosztów.

VI. OBOWIĄZKI DOSTAWCÓW ENERGII.

1. Podmiotom zajmującym się przesyłem i dystrybucją energii oraz podmiotom zajmującym się sprzedażą energii odbiorcom końcowym, zakazane zostanie podejmowanie działań, skutkujących tworzeniem barier dla popytu i świadczenia *usług energetycznych*⁴⁾ oraz innych *środków służących poprawie efektywności energetycznej*⁵⁾.
2. Podmioty zajmujące się przesyłem i dystrybucją energii oraz podmioty zajmujące się sprzedażą energii odbiorcom końcowym, zostaną również zobowiązane do:
  - a) udostępniania na swoich stronach internetowych, lub przesyłania pocztą odbiorcom końcowym, którym dostarczają energię (zwłaszcza odbiorcom w gospodarstwach domowych), ankiet lub programów komputerowych, pomocnych w określeniu potencjalnych, możliwych do podjęcia, *środków służących poprawie efektywności energetycznej*,
  - b) zapewnienia odbiorcom końcowym, którym dostarczają energię, dostępności, konkurencyjnych cenowo, indywidualnych liczników energii, które dokładnie oddają rzeczywiste jej zużycie i informują o rzeczywistym czasie korzystania z energii,
  - c) redagowania rachunków (faktur) za energię, wystawianych odbiorcom końcowym, którym dostarczają energię, w sposób jasny, zrozumiały i opierający się na rzeczywistym jej zużyciu; wraz z tymi rachunkami (fakturami) powinny być dostarczane następujące dodatkowe informacje:
    - rzeczywiste aktualne ceny energii i rzeczywiste jej zużycie, pozwalające na całościowe zapoznanie się z bieżącymi kosztami energii,
    - porównanie obecnego zużycia energii ze zużyciem za ten sam okres w roku poprzednim,

---

⁴⁾ Usługa energetyczna - fizyczna korzyść, udogodnienie lub pożytek pochodzące z połączeń energii z technologiami efektywnymi energetycznie lub z działaniem, które mogą obejmować czynności, utrzymanie i kontrolę niezbędne do świadczenia usługi na podstawie umowy i które prowadzi do sprawdzalnej i wymiernej lub możliwej do oszacowania poprawy efektywności energetycznej lub oszczędności energii pierwotnej (zgodnie z art. 3 lit. e dyrektywy 2006/32/WE).

⁵⁾ Środki służące poprawie efektywności energetycznej - działania, które zwykle prowadzą do sprawdzalnej i wymiernej lub możliwej do oszacowania poprawy efektywności energetycznej (zgodnie z art. 3 lit. h dyrektywy 2006/32/WE).

- informacje kontaktowe dotyczące instytucji i organizacji (łącznie z adresami stron internetowych), gdzie możliwe jest uzyskanie informacji o dostępnych *środkach służących poprawie efektywności energetycznej*, porównaniach profili zużycia energii przez odbiorców końcowych lub specyfikacjach technicznych typowych urządzeń zużywających energię.

VII. OBOWIĄZKI DOSTAWCÓW URZĄDZEŃ ZUŻYWAJĄCYCH ENERGIĘ.

Określone poniżej obowiązki producentów, importerów oraz podmiotów zajmujących się sprzedażą odbiorcom końcowym urządzeń zużywających energię, stanowią odzwierciedlenie i przeniesienie przepisów w tym zakresie, obowiązujących na mocy ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. - *Prawo energetyczne*.

1. Producenci i importerzy urządzeń zużywających energię będą zobowiązani do informowania na tzw. etykiecie efektywności energetycznej oraz w charakterystyce technicznej, dołączanych do urządzenia zużywającego energię, o wielkości zużycia energii odniesionej do uzyskiwanej wielkości efektu użytkowego tego urządzenia. Dokumentacje techniczne urządzeń zużywających energię, sporządzane i przechowywane (w celach kontrolnych) przez producentów i importerów tych urządzeń powinny umożliwiać ocenę rzetelności informacji zawartych na etykiecie efektywności energetycznej i w charakterystyce technicznej.
2. W przypadku gdy urządzenie jest prezentowane potencjalnemu użytkownikowi, podmioty zajmujące się sprzedażą odbiorcom końcowym urządzeń zużywających energię będą zobowiązani do umieszczenia etykiety efektywności energetycznej w określonym miejscu na urządzeniu lub w jego sąsiedztwie.
W przypadku gdy urządzenie byłoby wprowadzane do obrotu w sposób powodujący, że nie można tego urządzenia bezpośrednio obejrzeć (np. za pośrednictwem Internetu), oferta jego sprzedaży lub wynajmu powinna zawierać określone informacje z zakresu efektywności energetycznej.
3. Minister właściwy do spraw gospodarki określi, w drodze rozporządzenia, wymagania dotyczące dokumentacji technicznej, stosowania etykiet oraz charakterystyk technicznych, o których mowa w pkt 1, przy uwzględnieniu konieczności zapewnienia

efektywnego użytkowania urządzeń zużywających energię poprzez powszechny dostęp do informacji o efektywności energetycznej tych urządzeń.

4. Minister właściwy do spraw gospodarki będzie mógł określić, w drodze rozporządzenia, wymagania w zakresie efektywności energetycznej dla wprowadzanych do obrotu urządzeń zużywających energię.

VIII. SYSTEM BIAŁYCH CERTYFIKATÓW.

1. Zostanie wprowadzony tzw. system białych certyfikatów, tj. mechanizm pozyskiwania, umarzania i obrotu świadectwami potwierdzającymi przeprowadzenie działań skutkujących oszczędnością energii - jako mechanizm stymulujący i wymuszający zachowania prooszczędnościowe.
2. Białe certyfikaty będą mogły być pozyskiwane za realizację działań skutkujących:
  - a) zwiększeniem sprawności wytwarzania energii,
  - b) zmniejszeniem strat w przesyłce i dystrybucji energii,
  - c) oszczędnością w zużyciu energii przez odbiorców końcowych,Szczegółowy katalog powyższych działań prooszczędnościowych wraz z odpowiadającą im ilością białych certyfikatów zostanie określony w drodze rozporządzenia przez ministra właściwego do spraw gospodarki.
3. Do wydawania białych certyfikatów oraz ich umarzania zostanie upoważniony Prezes Urzędu Regulacji Energetyki.
4. Prawa majątkowe wynikające z białych certyfikatów będą zbywalne i stanowić będą towar giełdowy.
5. Na podmioty zajmujące się sprzedażą energii elektrycznej, ciepła i paliw gazowych odbiorcom końcowym nałożony zostanie obowiązek pozyskania i przedstawienia do umorzenia Prezesowi URE określonej ilości białych certyfikatów (lub uiszczenia opłaty zastępczej). Wielkość tego obowiązku określi minister właściwy do spraw gospodarki w drodze rozporządzenia.

IX. SYSTEM DOBROWOLNYCH ZOBOWIĄZAŃ

1. Rozważone zostanie wprowadzenie tzw. systemu dobrowolnych zobowiązań, skutkujących wzrostem efektywności energetycznej gospodarki, zawieranych pomiędzy jednostkami administracji rządowej lub samorządowej a zainteresowanymi podmiotami (np. przedsiębiorcami lub jednostkami sektora publicznego).
2. *Dobrowolne zobowiązanie* określi zasady i warunki na jakich zainteresowany podmiot zobowiązuje się w określonej perspektywie czasowej zrealizować działania skutkujące wzrostem efektywności wykorzystania zużywanej przez niego energii. Z drugiej strony, podmiotowi takiemu, z tytułu wypełnienia warunków porozumienia, przysługiwać będą określone preferencje, np. wsparcie audytorskie i eksperckie w toku prowadzonego przedsięwzięcia, dodatkowe białe certyfikaty, obniżenie opłat za korzystanie ze środowiska itp.
3. Wprowadzenie systemu dobrowolnych zobowiązań wymagać będzie wyłonienia organu administracji rządowej, jako strony porozumienia, pełniącego jednocześnie rolę koordynatora systemu, który będzie sprawował nadzór merytoryczny nad realizowanymi przedsięwzięciami.

X. ORGAN NADZORUJĄCY I MONITORUJĄCY.

1. Powołany zostanie organ nadzorujący i monitorujący działania w zakresie poprawy efektywności energetycznej (w tym również weryfikujący rezultaty tych działań) podejmowane przez podmioty zobowiązane ustawą, w kontekście realizacji krajowych celów w zakresie oszczędności energii.
Rola pełnienia funkcji *organu nadzorującego i monitorującego* zostanie powierzona Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki.
2. *Organ nadzorujący i monitorujący* będzie corocznie informowany przez centralne i terenowe organy administracji rządowej i samorządu terytorialnego o podejmowanych przez nie działaniach w zakresie oszczędnego gospodarowania energią oraz rezultatach tych działań.

W szczególności *organ nadzorujący i monitorujący* będzie weryfikował i oceniał te oszczędności w kontekście osiągnięcia krajowych celów w zakresie oszczędności energii.

3. Podmioty zajmujące się przesyłem i dystrybucją energii oraz podmioty zajmujące się sprzedażą energii odbiorcom końcowym, zostaną zobowiązane do przekazywania corocznie *organowi nadzorującemu i monitorującemu* zagregowanych danych statystycznych dotyczących:

- wielkości i profilu zużycia energii przez odbiorców końcowych,
- charakterystyki i lokalizacji odbiorców końcowych.

Zakres przekazywanych danych określi w drodze rozporządzenia minister właściwy do spraw gospodarki. Przy czym dane te powinny być wystarczające dla formułowania i wdrażania *programów efektywności energetycznej*⁶⁾ oraz w celu wspierania i monitorowania *usług energetycznych* oraz innych *środków służących poprawie efektywności energetycznej*.

4. W szczególności *organ nadzorujący i monitorujący* zostanie zobowiązany do wspierania, nadzorowania i monitorowania *usług energetycznych* oraz innych *środków służących poprawie efektywności energetycznej*.
5. Rolą *organu nadzorującego i monitorującego* będzie również zapewnienie zainteresowanym podmiotom dostępu do aktualnych informacji o funkcjonowaniu systemu białych certyfikatów, dobrowolnych zobowiązań oraz innych mechanizmach wspierających.

XI. KRAJOWE PLANY DZIAŁAŃ NA RZECZ EFEKTYWNOŚCI ENERGETYCZNEJ.

1. Minister właściwy do spraw gospodarki zostanie zobowiązany do opracowania i przekazania Komisji Europejskiej:

---

⁶⁾ Programy efektywności energetycznej - działania skupione na grupach odbiorców końcowych, które prowadzą do sprawdzalnej i wymiernej lub możliwej do oszacowania poprawy efektywności energetycznej (zgodnie z art. 3 lit. g dyrektywy 2006/32/WE).

- a) drugiego *Krajowego planu działań na rzecz efektywności energetycznej* do dnia 30 czerwca 2011 r.,
  - b) trzeciego *Krajowego planu działań na rzecz efektywności energetycznej* do dnia 30 czerwca 2014 r.
2. *Krajowe plany działań na rzecz efektywności energetycznej* zawierają w szczególności:
- a) *programy efektywności energetycznej* i planowane *środki służące poprawie efektywności energetycznej*, prowadzące do sprawdzalnej i wymiernej (lub możliwej do oszacowania) poprawy efektywności energetycznej i skutkujących realizacją krajowych celów w zakresie oszczędności energii,
  - b) analizę i ocenę poprzedniego *Krajowego planu działań na rzecz efektywności energetycznej*,
  - c) wyniki dotyczące realizacji celów w zakresie oszczędności energii, sformułowane na podstawie dostępnych danych, uzupełnionych danymi szacunkowymi, z wykorzystaniem zharmonizowanych wskaźników efektywności energetycznej i wzorców,
  - d) informacje o dodatkowych działaniach na rzecz usunięcia istniejących lub spodziewanych braków w realizacji celów w zakresie oszczędności energii.